

ARADI HIRDETŐ.

4-ik szám.

Szombaton April 7-én 1849.

8-ik évi folyam.

 Az előfizetésidő és hirdetések valamint ezen lapra, ugyszint az "Arader Kundschaftsblatt"-ra naponként elfogadtatnak a szerkesztőség irdájában, orray utczában, Viszkub háza 1. emeletében.

Robicsek orvostudor

Található Hideg gyógyszerárában.

J e l e n t é s.

Alulirt ezennel közhírré teszi, hogy lakása ától fogva a naputczában lévő Gozon-féle házban ujonnan alakult aradvárosi kórházban van.
Arad mart. 30-án 1849.

Klein Ferencz,

Aradváros fősebésze,
szülés- és fogázmester.

J e l e n t é s.

Alulirt ezennel tudtul adja, hogy éktelensége, u. m. kezek és lábak meggörbülését, ugynezett lőcslábakat, csukló benövéseket, kinövéseket, daganatokat, sőt hiányzó vagy megcsontított részeket, u. m. orrat, ajakat vagy pofákat fájdalom nélküli műtéttel gyógyíthat; továbbá mindennemű megbetegségeket műtétel által vagy a nélkül ellőzni képes.

Minden nyegleségnek szemrehányás mellőzése mellett kész, betegeknek a gyógyíthatás lehetőségét legkisebb jutalom nélkül előre meghatározni, a felvállalt gyógyítás esetében csak sikeres kivitelnél fogadand el fizetést.

Pollak Márton,

műtévő és szemorvos.

 Található Világoson a katonai kórházban.

Hideg Sándor gyógyszerára,

felsőbb rendeletek szerint,

jelenleg az ezelőtti pesti- most kossuth-utczában Braunmiller-féle házban létez.

tavaszi és nyári burkonykák (Mantille), vagy választásban, és legcsinosabb szabásban kaphatók a Kossuth utczában, Hideg Sándor úr gyógyszerára átellenében

Marschall András,
nőruhakészítőnél.

Hivatal-keresés.

Egy a gazdaság minden ágaiban, ugy erdő-, or- és juhtenyésztésben, valamint a számadások

minden nemében számos évek óta gyakorlott egyén, ki a magyar, német, oláh és diák nyelvben jártas, gazdasági vagy akármiféle hivatalba alkalmaztatni kíván. Bővebbet a szerkesztőségél.

Egy jó erkölcsű tanítvány,

ki a magyar és német nyelvben jártas, felvétetik a rőfös- és divatáru-kereskedésben

Weisz Andrásnál.

 Az ezelőtti templom- most szabad-sajtó utczában, Wadlsteiner házában kapható tűzifa, öle 5 egész 7 $\frac{1}{4}$ pftjával.

Egy pecsenyeforgató 2 nyárssal,
melly eddig kevés használatban volt, jutányos áron eladó: Tudósítást vehetni a szerkesztőségél.

Bérbe adandó ház.

A kigyó-utczában, Tököl kert átellenében helyezett Pankl háza bérbe kiadó. Értekezhetni a tulajdonosnéval.

Bérbe adandó legeltetés.

Aradmegyében kebelezett Agris és Magyaráth helységek között lévő 600 lánzc területű pusztán a legeltetés jósefnaptól mindszentnapig haszonbérbe adandó összesen vagy marhá darabszámra, hol is elegendő 's legjobb minőségű fű 's itatásra alkalmas kutak 's folyóvizek találtatnak. Bővebben értekezhetni Agrison a haszonbérrelővel.

Zabszállítási árlejtés.

Az aradi fő-, ugyszint a pécskai, paulisi és soborsini szárnytáborok számára kívántató zab-mennyiség szállítása iránt a tábor-ellátási kormánybiztoság részéről f. évi april 10-én, délelőtti 10 órakor, Török Gábor kormánybiztos Kossuth-utczai lakában árlejtés fog tartatni. A bálnpénz 2000 pft leend.

143/232

Hirdetmény.

Az aradi álladalmi urodalom ménesi kerülete részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a paulisi határban Baráczka, és a zimándi pusztata terjedésében Grópa nevezet alatt találtató

urodalmi kaszálóföldek, mint olyanok használandók, egy vagy több évre a' legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fognak adadni.

A' nyilvános árverés határideje f. e. április 30-ik napjára határozott, mely árverésnek elmultával utóigéret el nem fogadtatik.

Ki ezen árveréshez járulni szándékozik, a' kített napra a' paulisi tiszttartói hivatal irdájába, hol az árverés reggeli 9 órakor kezdődni fog, ezennel illendően meghivattatik.

A' ménesi állad. tiszttartói hivatal által.
Paulis martius 30-án 1849.

H e l y b e l i.

Kassáról és Selmeczről huzamos idő óta elmaradt posták néhány nap óta Aradon ismét megjelennek, mi jó jelnek magyarázható.

Kedden f. hó 3-án, délutáni 4 órakor mind a' mi részünkről, mind az ellenséges érzelmű várban megzördültek hirtelen az ágyuk ollyannyira, mint ha a' pokol tornácza nyílt volna meg, mert bombák, gránátok, golyók és kartácsok borzadást gerjesztve repülének városunkba egész esti 7 óráig, mellyek tetemes kárt okoztak; a' bárány- és tyúkutczában 3 ház is meggyuladt, mellyek nagyobb-részt leégtek. De tüzeink is kellőleg tüzeltek a' várba egész esti nyolczadfél óráig, mire mai napig tartó csend állott be. — Az ágyuzásra hirtelen a' várórség adott okot, minthogy a' vár-bástyákon dolgozó katonaság a' maros innenső partján levő harczosainkat gúnyolák, melly illetlenséget tüzeink ágyugolyókkal viszonzóák, mire azok böszülve kezdének tüzelni.

Katonaságunk közt nagy élénkség uralg; csapatok jönnek 's mennek, mind mind inkább képződnek valódi harczosoknak; mindnyájan legjobb kedvűek.

A' katonai térparancsnokság gr. Vécsey tábornagy és itteni hadparancsnok parancsára hirdetményt bocsátott ki, mellynél fogva egyebek közt minden elutazóknak a' térparancsnokság által láttazott utlevelekkel, engedelmijegyekkel vagy hadútlevelekkel ellátva kell lenniök; az idejövők pedig utleveleiket a' város kijárásainál őrködő altiszteknél előmutatni köteleztetnek, miután a' város minden kijárásánál katonai őrizet van helyezve. Továbbá:

Minden idegenek, utasok és szállásbérlők, kik ide jönnek, leszálnak vagy lakást bérlenek, utleveleikkel vagy egyéb okirataikkal a' katonai térparancsnokságnál magukat azonnal személyesen jelenteni és igazolni tartoznak.

V e g y l e t.

—°.°. Némelly községek által a' pénzügyministeriumhoz felterjesztett katonai élelmezési számadásokból tapasztaltatván, hogy hálópénz fejében az őrmestertől lefelé fejenként és külön minden

darab ló után 2 kr., valamint a' tisztekért (kr. pengőben számíttatik fel az álladalom rovára) melly helytelen felszámítás utba igazításaul lettek községek, a' háló krajezárokról már kibocsátott rendeleteh képest ezennel figyelmeztetnek; mi szerint az őrmestertől lefelé minden egyes katonai ló után — hova a' ló is értetődik — a' háló 's főzelékért kiszabott 3 p. kron kívül, háló 's fejében csak 1 kr. pengőben járul, miért az illető házi gazdák télen át szükséges világítást, 's meg-hajlékot tartozván kiszolgálni — ellenben a' székelyek, miután szállási illetményöket az álladalom havonként készpénzben kuzzák, szállásukat megkötelesek kifizetni. Debreczen, mart. 26-án 1849.

Mészáros Lázár, hadügyminister

—°.°. Tapasztaltatván, miszerint a' katonaság között számos olly kártékony egyén találkodik kik az álladalom legnélkülözhetlenebb vagyát a' löszert a' lakosoknak eladni merészlik: a' fogva közhírré tétetik, hogy nemcsak az olly katonai, ki ezt cselekszi, hanem az is, ki a' bűntudás áruba bocsátott löszert megveszi, rögtön ítélbíró-ság elé fog állíttatni; mit is a' legnagyobb nyilvánosság útján köztudomásra juttatni ezennel meghivattatnak minden illető hatóságok. Debreczen, mart. 27. é. 1849.

a' honvédelmi bizottmány

—°.°. Örömhír. Bem altábornagy, a' d. vezér, Brassót mártzhó 20-án délután 4 órakor vette. Tudósítása következő:

Folyó hó 19-én reggel Vledényből seregemmel kiindulván Feketehalom előtt az ellenséggel, melly ott állást vett, találkoztam, mintegy három óráig tartó harcz után seregem az ellenséget a' sábjól kiverte, 's Feketehalom túl Vidonbákig zart, hol előcsapatom beszállásolt, magam pedig Feketehalomra fősereggemmel visszatértem. Mai nap a' Brassó felé való előnyomulást elintézendő Vidonbákra mentem, hol tudomásomra jött, hogy az ellenség éjjel Brassó előtti állomását elhagyta az országból a' temesi és töröcsvári szoroson kivonult. Ezen hír bevalósult az állomásomra, hogy Brassó városa küldöttsége ma reggel Vidonbákra elömbre jött, 's föltétlen megadását kijelentette; én tehát összes seregemmel ma négy órakor délután Brassót elfoglaltam, megtevén rendeleteimet: hogy a' nevezett két szoroson futó ellenség üldöztessek, 's a' két szoros netaláni betörtés ellen biztosíttassék. E' szerint az erdélyi hadjáratnak vége van; miről a' közönséget tudósíttatni kérem. Debreczen, mart. 27. 1849.

Bem, m. p.

A' honv. bizottmány

—°.°. S z e g e d, mart. 22. 1849. Szörényi Deszk és Szentivány rohammal vétettek be, és parancsra égettettek, a' rácz seregnek több száz marha pedig birtokunkba jutott.

A' diadalmas csapatok zsákmánnyal megterhelt kottan — miután előbb a' szörényi 's más sáncok

kat is leronták — a' nép ezreinek örömrivalgásai közt Szegedre visszatértek.

A' maroson át Makónál átküldött kis dandár igen jelesen viselé magát, Zomborfallat elfoglalá; az ellenség közül 80—100-at levágott, 150-et elfogott, kik közt több császári tisztek és számos határőrök is voltak. 120 lőfegyver jutott birtokunkba, ugy a' kis Zomborban létezett szép mennyiségű gabona is.

Gál ezredes vezénylete alatt Zenta — az ellenség makacs ellentállása után — elfoglaltatott, és számos lőszer és élelmi szerek jutottak birtokunkba. Az ellenség itt is nevezetes veszteséget szenvedett. Az első berohanást Perczel Miklós őrnagy vezérlette.

—*.*. Ismét egy diadalt nyertünk. A' hadsereg Pest felé vonulván, Beniczky őrnagy úr egy kis hadtesttel 's néhány ágyuval Gömörbe ment.

Mártzhó 20-án Beniczky őrnagy Osgyánból kiindult és 12 órakor délben Losonc közeli közelébe ért, 's az előőrson állt 's hirt dobszó mellett ijedve vívó Wimpfen század után sietve vonult a' városba.

Az ellenség 1 rövid órai csata után rohanva futamodott meg, legelől Almasy dzsidás ezredes.

Elesett az ellenségből egy alezredes a' Wimpfen ezredből, 1 dzsidás kapitány, 2 gyalog százados, 1 gyalog főhadnagy, 43 gyalog, 37 dzsidás.

Fogoly lett egy őrnagy, Inkey Eduard, 2 kapitány, 2 főhadnagy és több altisztek, összesen dzsidás 48, gyalog 174.

Ezen kívül igen sok poggyász, (ezek közt tábori kápolna) sok rendjel, kamarás kulcs, zene-szerek, hadbírói irattár.

Katona ló 40. tisztlő 16. A' pénztárban mintegy 27,000 pft. Mieink közül alig van pár halott és néhány sebesült. Minden tiszt, minden honvéd és természetesen minden huszár teljesíté köteleességét.

Éljen Beniczky az okos és szerencsés vezér, ki oly kevés erővel oly szép győzelmet vívott ki. Kövesse Isten áldása hadi lépéseit. (Közlöny.)

Győzelmi hír!

Mai nap érkezett hiteles tudósítás szerint Perczel Mór tábornok úr f. évi ápril 3-án Bácskában Szent-Tamást megtámadván, egy órai ágyuzás után rohammal bevette.

Az ellenség közül a' mieink mintegy 3 ezret leöltek, 's 7 ágyut és minden társzekereiket elfoglalták.

Éljen Perczel a' derék hadvezér, és éljenek a' mellette küzdő bajnok harczfiak!

Arad 1849. évi ápril 5-én.

Kornis Károly m. k.

* Ezen esemény némelly multakra emlékeztet. Szerk.

—*.*. Az Alf. Hirlap szerint túl a' dunán Pécs körül egy magyar hadseregecske táboroz, 4 ágyuval jöve ki Olaszországból, 's kísérve számos olasz által, kik odahagyva véstől fenyegetett hazájukat,

hozzánk siettek résztvenni szabadságharcunkban, mellytől az ő hazájuk sorsa is függ. (Honv.)

—*.*. Bem tábornok a' bécsi legióhoz Szeliindeken. Nem fejezhetem ki eléggé az érdemes bécsi legiónak teljes köszönetemet, minden eddigi csatákban tanúsított vitéz és helyes magaviseletéért, 's azért igen fájdalmas rám nézve, hogy a' legio több halottat és sok sebesültet számít. Örömmre fog szolgálni a' legionak minden alkalommal szivességemet kimutathatni, és őt, mennyire lehetséges, derék tagokkal szaporíthatni.

—*.*. Figyelmeztetés. Bem tábornok azon jelentése, hogy a' muszkák a' tömösi szoroson vonultak ki, sok, rémületekben gyönyörködő vagy ollyakat terjeszteti szerető emberben olly balhiedelmet gerjesztett, mintha a' muszkák Temesvár felé vonultak volna. E' balkiedelem utbaigazítása végett megjegyezzük, mikép ama szoros, mellyen az oroszok kivonultak oláhországba, Brassótól mintegy 1 állomásnyira van Erdély délről kelet felé nyuló havasai közt, hol Háromszék a' Barcasággal határos 's tömösi (helyesebben dömösi szorosnak) hivatattik, hol régebben a' veszteglőintézet is volt. 'S ezen a' szoroson az oroszok nem annyira vonultak, mint rohanva futottak oláhországba.

—*.*. Furcsa köröztetés. A' bécsi hivatalos újság idei 46. számában egyebek közt jeles erdélyi fővezérünk Bem is köröztetik 's illetőleg idéztetik olly megjegyzéssel; hogy miután holléte nem tudatik, 's valószínűleg külföldön, valamely ismeretlen helyen csavarog, a' köröztetés napjától (január. 31-étől) számítandó 90 nap alatt a' bécsi cs. k. központi katonai nyomozó bizottmány előtt annál bizonyosabban megjelenni tartozzék, mivel az ellene indított kereset különben in contumaciam fogna végrehajtatni.

A' lelkes hős nevében ezennel értesítjük ama k. k. Contral-Militaer-Untersuchungs-Commissiot, mikép Bem tábornok mártzhó 11-én, tehát 39-ed napra, és így 51 nappal a' kitűzött határidő előtt, magát ünnepélyesen bemutatta Szebenben, de Puchner jónak találta Havasalföldre bujni. Egyébiránt meglehet a' bizottmány győződve, hogy Bem tábornokon bizonyosan nem fog mulni, miszerint magát még több izben is praesentálja az osztrák császár ő felsége vitéz hadainak, 's csak azt az egyet kéri ki magának: ne tegyenek ugy, mint Puchner tett, t. i. ne szökjenek meg. (Közlöny.)

—*.*. A' „Honvéd“ egyik számában következő regét olvasunk: Második Fülöp spanyol király 1564-ben a' vérszomjazó Alba herceget küldötte a' tridenti zsinat rendeleteinek végrehajtására Német-alföldre, mi által ugy a' catholicusokat, mint a' protestansokat a' legnagyobb ingerültségbe hozta. A' nemesség szerkeszté az ugynevezett compromisot, mellyben nyilvánítá, hogy az új inquisitionnak nem fogja magát alárendelni. Ezen iratot egy nagyszerű ünnepélyes menetben adák át Margit kormányzó hercegnőnek, hogy általa a' spa-

nyolc trónhoz jusson. De a' helyett, hogy ezen erélyes lépésre figyelmeztettek volna a' hatalmasságok, csak gúnynyal válaszoltak és a' folyamodókat 1565-től Gueux- (koldus) öknök gúnyolták, ezt tették a' spanyolok azokkal, kik a' tengerre menekültek, tengeri Gueux-öknök csufolván őket. Ezek azonban a' gúnynévért nagyszerű bosszút állottak. Hazánkba is beütött egy herceg 's a' rögtönözve felállott magyar hadsereget gúnyolja és lenézi, 's rongyos gyermekeknek nevezi, azért mert hazájuk szent ügyéért, nemzetiségök 's szabadságukért vívnak, míg ó a' magyar ellen irtó háborút folytat. Rongyosok! váljék ezen gúnynev dicső névvé 's legyünk erre oly büszkék mint a' Gueux-ek 's mutassuk meg, hogy a' rongyosok épen úgy mint a' Gueux-ek, csak ellenök megsemmisítésével kötnek békét. Váljék ez történetileg híressé 's éljenek a' rongyosok.

—* A' „Közlöny“-ben foglalt pesti levelezőnek martius 20-ról kelt tudósítása szerint a' pesti „Magyarór“ azt írja: hogy Aradnál közelebb egy ütközet történt volna, mellyben a' magyarok 10 ezret vesztek, a' kik pedig megmaradtak nyakra főre szaladtak Erdély határa felé. És így Arad és környéke megtisztult a' pártütöktől. (ugy hát!)

—* A' tősgyökeres lovagszellemű Windischgraetz herceg kigondolt egy módot, miszerint még azon esetre is, ha kudarczsal kellene hazánkba megugrania, nyakunkba róhassa egy részét az osztrák statusadósságnak.

Az, hogy a' magyar bankjegyeket eltiltotta, neveléses dolog, mert ezzel csak értékeket nevelte. De ő hercegsége tovább ment, 's azt rendelte, hogy a' magyar bankjegyek osztrák bankjegyekkel váltassanak be, 's ebben fekszik a' magyar megrovás és utálatot érdemlő ocsmány gazság. Ebben természetesen nem fekszik más cél mint, hogy az értéktelen német bankjegyek értékes magyar bankjegyekkel legyenek felcserélve, 's ha ma holnap egy kis devaluatio történnék bécsben, a' veszteségben a' magyar népnek is legyen része. Figyelmeztetjük azért a' hazai közönséget,

hogy e' kelepzcétől óvakodjék, 's magyar bankjegyeit, mellyeket a' magyarok istene szilárd hitelalappal áldott meg, ne adja a' maholnap semmi értékűvé válandó bankjegyekért, nehogy anny idején a' kárvallottak önmagukat kényszerüljenek vádolni.

—* Sardinia mart. 12-én ünnepélyesen felemonda Ausztriának a' fegyverszünetet, 's a' harckezdetét ugyanazon hó 19—20-ra várták. Eddi tehát már újra ví az olasz szabadsági szellem a' osztrák ellen. (Közlöny)

—* Uj dohányplánta. Anisodus luridus a' dohány-ízhez legtöbbet közelíteni mondatik. Kiváló tartós, szinte börtánlan levelű, és a' téllal daczol.

—* Szalamia-sóvali trágya az a' haszna. Schattenmann azt jegyzi meg, hogy azon szántóföldek, mellyek előbbi években szalamiasóval trágyaztattak, magokat erős növényzet által különböztették meg, és azok irányában, mellyek szokás szerint műveltettek, kétszeres termést adtak. A' nagy könleget vagy szalamia tartalma végett az emberganaj a' marháké fölött ajánlatik.

Gabona-, liszt-, széna- és szalma árak
Áprilhó 6-ól 1849.

Nevenként:	Egy posonyi mérő változó pénzben					
	legjobb		középsz.		silány	
	ft.	kr.	ft.	kr.	ft.	kr.
Tiszta búza	8	30	8	15	8	—
Kétszeres	7	30	7	15	7	—
Rozs	6	—	5	30	5	15
Arpa	3	30	3	15	3	—
Zab	4	—	3	45	3	30
Kukoricza	4	30	4	—	3	45
1 mázsa lángliszt	20	—	—	—	—	—
1 „ Zsemleliszt	18	—	—	—	—	—
1 „ Fehér kenyér	14	—	—	—	—	—
1 „ Fekete szinte	12	—	—	—	—	—
Széna mázsa	2	30	—	—	—	—
12 mázsa Zsubszalma	—	24	—	—	—	—

Mártz	Neve és sorsa a' meghalálozottnak	Vallása	Kora	Betegsége	Lakása és halálozati helye
25	Domian Roksza, földész	G. n. e.	68 e.	aggság	Gája k. v.
—	Nagy György, földész' f.	Kath.	3 —	typhus	szinte.
—	Dvoretzki János, csizmadiamester' f.	—	7 —	torokgyik	Kossuthutca 839
26	Popa György, földész' f.	G. n. e.	3 hó	görcsök	Gája k. v.
27	Flora Szaita, földész' l.	—	4 —	szinte	szinte.
—	Kodrán Gyula, földész' l.	—	1 e.	szinte	szinte.
29	Tóth Imre úr, csizmadiamester	Kath.	69 —	aggság	Téglautca 596
30	Hiltz Erzsébeth assz., szabómesternő	—	24 —	idegláz	Erdőutca 373
—	Bartl Mihály úr, vendégfogadó	—	36 —	tüdővész	Városházutca.
31	Stefanov Jova, földész	G. n. e.	26 —	tüdőlob	Gája k. v.
—	Montsek Teréz, özvegnő	Kath.	82 —	aggság	Czimerutca 867

Szerkeszti, kiadja 's nyomtatja Sveszter Ferencz.